

Planstrategi for Lørenskog kommune 2024-2028

Vedlegg til kommunestyrets behandling i kommunestyremøte 15. mai 2024

Lørenskog
kommune

Innhold

Innledning	4
Gjeldende kommuneplan	4
Kommuneplanens samfunnsdel.....	5
Visjon for Lørenskog kommune	5
Satsingsområder i kommuneplanens samfunnsdel	7
Overordnet arealstrategi	9
Kommuneplanens samfunnsdel og FNs bærekraftsmål.....	10
Overordnede føringer	11
Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2024-2028	11
Forventningsbrev fra Statsforvalteren i Oslo og Viken	12
Regionale planer	12
Viktige utviklingstrekk i Lørenskogsamfunnet	13
Globale, nasjonale og lokale trender.....	13
Befolkningsvekst og boligbygging.....	13
Næringsliv og sysselsetting	15
Økonomisk bærekraft	17
Sosial bærekraft og folkehelse.....	18
Klima og miljømessig bærekraft.....	22
Gjeldende samfunnsdel og dagens utviklingstrekk	25
Visjon	25
Tilhørighet og fellesskap.....	26
Bokvalitet og inkluderende bomiljø	27
Bred ungdomssatsing.....	27
Trygg og miljøvennlig transport.....	28
Kobling mellom kommuneplan og andre planer	29
Planoversikt april 2024	30
Prosess og medvirkning	31
Henvisninger	32

Kreditering av bilder og illustrasjoner 33

Innledning

Kommunestyret skal senest innen ett år etter konstituering, utarbeide og vedta en kommunal planstrategi, jf. plan- og bygningslovens § 10-1. Planstrategien skal ta stilling til om gjeldende kommuneplan eller deler av denne skal revideres, eller om kommuneplanen skal videreføres uten endringer.

Planstrategi for Lørenskog 2024-2028 beskriver visjon og satsingsområder i kommuneplanens samfunnsdel og viktige utviklingstrekk for Lørenskog. Hensikten er å gi et godt grunnlag for å diskutere hvordan kommuneplanen fortsatt gir en god retning for den langsiktige utviklingen av Lørenskogsamfunnet.

I planstrategien foreslås det å videreføre gjeldende samfunnsdel og arealstrategi for den neste valgperioden.

Etter behandling av planstrategien vil administrasjonen forberede sak til kommunestyret der det skal tas stilling til behovet for revisjon av arealdelen.

Gjeldende kommuneplan

Kommuneplanen styrer all utvikling i kommunen og handler om hvordan Lørenskogsamfunnet skal utvikles i et langsiktig perspektiv. Den gjelder hele Lørenskog og gjelder derfor alle som bor, jobber eller lever i kommunen. Kommuneplanen består av en samfunnsdel og en arealdel.

Regler om hva en kommuneplan skal være og hvordan den skal lages er beskrevet i plan- og bygningsloven.

Kommuneplanens samfunnsdel ble vedtatt i november 2020, omtrent ett år etter at kommunestyret ble konstituert i 2019. Samfunnsdelen ble utarbeidet og vedtatt tidlig i valgperioden for å få en god kobling til valgperioden og økonomiplanen. Arbeidet med å revidere kommuneplanens arealdel ble igangsatt etter dette, da den bygger på føringer i samfunnsdelen, og ble vedtatt i mars 2023. Både samfunnsdelen og arealdelen ble grundig og omfattende revidert. Det var en ressurskrevende prosess med sterk involvering og mange medvirkningsaktiviteter med innbyggere, næringsliv og det politiske miljø.

Kommuneplanen er basert på de tre bærekrafts dimensjonene; sosial-, økonomisk- og miljømessig bærekraft.

Det ble gjennomført en evaluering av kommuneplanprosessen for perioden 2019-2023, jf. vedtak i kommunestyret i september 2023. Evalueringen viste at kommuneplanen er godt forankret og tatt i bruk. De folkevalgte ga også høy skår på prosessen for kommuneplanarbeidet, med politiske verksteder, spesielt for samfunnsdelen.

Kommuneplanens samfunnsdel

Kommuneplanens samfunnsdel handler om hvordan Lørenskogsamfunnet skal utvikles videre, og hvilke satsingsområder kommunen skal ha i perioden fram til 2028.

Satsingsområdene skal ta hensyn til sosial-, miljømessig- og økonomisk bærekraft på kort og lang sikt. Det følger også av FNs 17 bærekraftsmål som alle kommunene i Norge skal forholde seg til.

Kommunens økonomi og evne til å løse oppgaver i samspill med lokalsamfunnet, nabokommuner og myndigheter er en viktig del av en bærekraftig utvikling for Lørenskogsamfunnet. Som grunnlag for en god politisk og offentlig debatt om kommunens satsingsområder i samfunnsdelen, er det laget en kortfattet situasjonsbeskrivelse av viktige utviklingstrekk for Lørenskogsamfunnet.

Samfunnsdelen inneholder kommunens visjon, prioriterte satsingsområder og arealstrategi. Satsingsområdene følges opp i det årlige arbeidet med økonomiplanen. Det framgår av selve økonomiplanen hvordan de følges opp. Dette er i tråd med krav i den nye kommunelovens § 14-4. Økonomiplanen for Lørenskog utgjør da også kommuneplanens handlingsdel etter § 11-1 i plan- og bygningsloven.

Kommunens arealstrategi fungerer som et bindeledd mellom samfunnsdel og arealdel ved å tenke arealplanlegging på lang sikt og bygge bro over til arealdelen.

Visjon for Lørenskog kommune

Lørenskog – grønn, trygg og mangfoldig

Lørenskog skal være en grønn kommune

Lørenskog kommune skal ha en utvikling som er bærekraftig, miljø- og klimavennlig. Det skal være en målrettet innsats for ren luft, ren jord, rent vann og for bevaring av naturmangfoldet. En bærekraftig utvikling innebærer miljøvennlige byggematerialer, energibruk med fokus på energieffektivisering og miljøvennlig drift.

Det skal være lett å gå, sykle og reise kollektivt. I Lørenskog reiser vi miljøvennlig.

Marka og andre naturområder skal sikres i arealstrategier og arealforvaltning. Grønne lunger og sammenhengende natur- og kulturlandskap skal bidra til gode boområder og mulighet for rekreasjon i nærmiljøet.

Vi skal fortsette å ta vare på dyrkbar og dyrket matjord med tanke på kommende generasjoner. Jordsmonn er en begrenset ressurs som skal sikres i kommunen.

Grønne næringer er viktige partnere for kommunens bevaring av skog, natur og kulturlandskap, og for å oppnå klimamål. Landbruket har en viktig rolle i klimautfordringene, som leverandør av tre som byggemateriale, bioenergi, gjennom karbonbinding i skog og jord, flomdemping og klimatilpasning. Landbruket er viktig for å bidra til grønn omstilling i samfunnet.

Lørenskog skal være en trygg kommune

Gode oppvekstvilkår, møteplasser og varierte kultur- og aktivitetstilbud skal stimulere til samhold, trygghet og aktiv deltakelse. Flerfaglig, tidlig innsats overfor barn og unge skal forebygge utenforskap, kriminalitet og rusproblemer.

Innbyggerne skal være trygge på at de får tjenestene de har behov for til rett tid.

God beredskap og systematisk arbeid med samfunnssikkerhet skal sikre trygghet for befolkningen. Lørenskog skal evne å tilpasse seg samfunnsendringer og være godt forberedt på krisesituasjoner.

Stedsutvikling og uterom gir grunnlag for trygg ferdsel og aktivitet, og bidrar til god folkehelse og livskvalitet for alle generasjoner.

Det skal være trygt å ferdes for alle trafikanter, og man jobber for en nullvisjon for antall drepte og hardt skadde i trafikken i kommunen.

En trygg og bærekraftig kommuneøkonomi skal gjenspeiles i både drift og investeringer.

Lørenskog skal være en mangfoldig kommune

Kulturtilbudet til alle grupper av befolkningen skal gjenspeile både nytt og gammelt, og lokal kulturarv og gamle tradisjoner skal løftes frem til glede for nye generasjoner i Lørenskog.

Naturen skal ha et rikt mangfold og være til glede for både dagens og morgendagens innbyggere.

Universell utforming av bygninger og utomhus områder skal muliggjøre aktiv deltagelse, tilgjengelighet og valgmuligheter uavhengig av funksjonsevne.

Boligtilbudet skal bidra til å skape mangfold i Lørenskogsamfunnet. Næringslivet skal være godt sammensatt med arbeidsplasser innenfor mange ulike sektorer.

Satsingsområder i kommuneplanens samfunnsdel

Satsingsområdene følger opp kommunens visjon. De prioriterte satsingsområdene i gjeldende kommuneplan viser hva kommunestyret mener skal ha særlig prioritet fram til et nytt kommunevalg:

Tilhørighet og fellesskap

Bokvalitet og inkluderende bomiljø

Bred ungdomssatsing

Trygg og miljøvennlig transport

[Se fullstendig omtale av satsingsområdene i kommuneplanens samfunnsdel her.](#)

Tilhørighet og fellesskap

Satsingsområdet tilhørighet og fellesskap innebærer prioritering av:

- Medvirkning og deltagelse fra flest mulig innbyggere
- Utvikling og styrking av frivilligheten
- Trygg og god oppvekst og alderdom
- Godt planleggingsarbeid og utvikling av lokalmiljøene

Bokvalitet og inkluderende bomiljø

Satsingsområdet bokvalitet og inkluderende bomiljø innebærer prioritering av:

- Ulike boligtyper som gir tilbud til alle boligsøkende
- Gode utearealer
- Klimavennlige byggematerialer og løsninger
- Samarbeid med bolignæringen

Bred ungdomssatsing

Satsingsområdet bred ungdomssatsing innebærer prioritering av:

- Ungdomsmiljø
- Utdanning og arbeid
- Møtesteder for ungdom
- Organisert og uorganisert idrett, fritidsaktiviteter, kulturtilbud og friluftsliv

Trygg og miljøvennlig transport

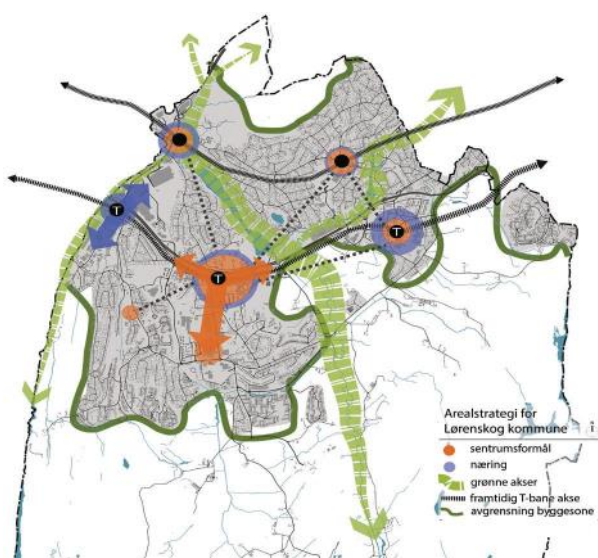
Satsingsområdet trygg og miljøvennlig transport innebærer prioritering av:

- Et trygt og tett nettverk av gode turveier og snarveier, samt gang- og sykkelveier der gående og syklende som hovedregel er adskilt
- Bedre busstilbud på tvers i Lørenskog
- Innovasjonsprosjekter innen grønn mobilitet
- Tilrettelegging for lading av elbiler, bildeling og samkjøring

Overordnet arealstrategi

Arealstrategien bygger bro mellom samfunnsdelen og arealdelen, og skisserer overordnede føringer for kommunens arealpolitikk. Den viser skillet mellom byggesonen hvor vi utvikler samfunnet med boligbebyggelse, næring og tjenester og den ubebygde sonen hvor vi bevarer og styrker landbruket, friluftslivet og naturen. Arealstrategien viser kommunens fem utviklingsområder hvor det åpnes for en tett, bymessig og mangfoldig utvikling. Disse er Lørenskog sentrum, Visperud, Lørenskog stasjonsområde, Fjellhamar og Ahus/ Nordbyhagen. Den viser kommunens viktigste grønnstruktur gjennom byggesonen. Og den viser kommunens viktigste samferdselssaker og lokale forbindelser som knytter oss sammen både lokalt mellom utviklingsområdene og regionalt mot Oslo og Lillestrøm/Rælingen. Arealstrategien er utdypet i planbeskrivelsen til kommuneplanens arealdel 2023-2035, kapittel 2.

Arealstrategi fra gjeldende kommuneplan:

Lørenskog kommunes fem utviklingsområder:

- Lørenskog sentrum
- Lørenskog stasjonsområde
- Fjellhamar
- Visperud
- Ahus/ Nordbyhagen

Arealstrategien harmonerer med Regional plan for areal og transport i Oslo og Akershus (2015), og er kommunens viktigste virkemiddel for å sikre en bærekraftig arealbruk og mobilitetsstruktur som legger bedre til rette for myke trafikanter og kollektivtrafikk samtidig som transportbehovet per innbygger begrenses. En slik prioritering gir mindre forurensende utslipp og bidrar i folkehelsesammenheng til økt hverdagsaktivitet. I evalueringsprosessen ble det pekt på verdien av en forutsigbar og langsiktig arealstrategi.

Kommuneplanens samfunnsdel og FNs bærekraftsmål

Kommuneplanens samfunnsdel er basert på de tre bærekraftdimensjonene; sosial-, økonomisk- og miljømessig bærekraft. Visjonen og de fire satsingsområdene skal sammen med kommuneplanens arealdel bidra til bærekraftig by- og stedsutvikling. Det er utfordrende å balansere og arbeide med alle bærekraftsmålene samtidig, og kommunen pekte på at satsingsområdene og arealstrategien spesielt følger opp bærekraftsmålene under.

Overordnede føringer

Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2024-2028

Regjeringen skal hvert fjerde år legge frem nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging for å fremme en bærekraftig utvikling i hele landet. Det går fram av plan- og bygningslovens § 6-1. Forventningene skal legges til grunn for fylkeskommunenes og kommunenes planlegging, og for statlige myndigheters medvirkning.

Regjeringen er tydelige på at kommuneplanens samfunnsdel skal gi strategisk retning for utvikling av Lørenskogsamfunnet. Samfunnsdelen bør legge til rette for et godt samspill mellom de ulike samfunns- og tjenesteområdene i kommunen, og med sivilsamfunnet og privat næringsliv. Det kan bidra til innovasjon og bedre utnyttelse av kommunens ressurser.

Regjeringen legger i forventningene vekt på at Norge står overfor en tid preget av usikkerhet. Det er mange vanskelige avveininger i årene som kommer, og løfter frem fire områder:

- Demografiske endringer, med flere eldre og færre i yrkesaktiv alder, krever tøffere prioriteringer og bedre ressursbruk i det offentlige.
- Bosetting, næringsutvikling og et godt tjenestetilbud i hele landet.
- Ambisiøse mål for klima, miljø og jordvern. Et mer bærekraftig samfunn og avveie interesser og hensyn.
- Grønn omstilling og økt bærekraftig verdiskaping som gir lønnsomme arbeidsplasser.

Regjeringen har videre bestemt at FNs 17 bærekraftsmål skal være det politiske hovedsporet for å ta tak i vår tids største utfordringer, og skal være en del av grunnlaget for samfunns- og arealplanleggingen.

De nasjonale forventningene tar opp fem hovedtema:

- Samordning og samarbeid i planleggingen
- Trygge og inkluderende lokalsamfunn
- Velferd og bærekraftig verdiskaping
- Klima, natur og miljø for framtida
- Samfunnssikkerhet og beredskap

Nasjonale forventninger er godt i varetatt i gjeldende kommuneplan, og temaene og føringene fra de nasjonale forventningene inngår allerede i gjeldende kommuneplanen for Lørenskog.

Forventningsbrev fra Statsforvalteren i Oslo og Viken

I statsforvalterens forventningsbrev for 2024 er det et eget kapittel med innspill til kommunal planstrategi. Statsforvalteren skriver at planlegging skal være behovsstyrt og ikke gjøres mer omfattende enn nødvendig, og setter søkelys på en rekke temaer som kan være relevante i planstrategien. Statsforvalteren utdypet noe av dette i møte i regionalt planforum som ble gjennomført mars 2024 som en del av prosessen med å utarbeide planstrategien.

Kommunen har fokus på mange av temaene i planstrategien, og kommunedirektøren vurderer at temaer og forventninger som løftes i brevet, allerede har høy prioritet i kommunens drift og arbeid med fremtidig planlegging. Forventningene tas med i den videre planleggingen av kommunens fremtidige drift, og følges herunder opp i pågående arbeid som blant annet perspektivmelding, økonomiplan og andre relevant planprosesser.

Regionale planer

Lørenskog kommune er gitt føringer i form av en rekke regionale planer. De mest sentrale for kommuneplanleggingen er:

- Regional plan for areal og transport (2015)
- Regional plan for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv (2016)
- Regional plan for klima og energi (2018)
- Regional plan for handel, service og senterstruktur (2018)
- Regional vannforvaltningsplan (2021)
- Regional plan for masseforvaltning (2021)

De fire første planene ble vedtatt av tidligere Akershus fylkeskommune og er lagt til grunn for sine fagområder i kommunens gjeldende temaplaner og kommuneplan. De to øvrige planene, vannforvaltningsplanen og plan for masseforvaltning, er vedtatt av Viken fylkeskommune og er nye for denne valgperioden. Disse vil bli lagt til grunn i kommunens framtidige planarbeid.

Nye Akershus fylkeskommune jobber også med mulig revisjon av tre helt sentrale regionale planer basert på et regionalt plangrunnlag utarbeidet av Viken fylkeskommune i 2023:

- Regional plan for kompetanse og verdiskaping
- Regional plan for areal og mobilitet
- Regional plan for økt livskvalitet, deltakelse og likeverd

Det er imidlertid ikke ventet at nye planer vil ferdigstilles før planstrategien for Lørenskog skal vedtas. Likevel vil vi følge arbeidet tett. Det gir tilgang til oppdatert og viktig kunnskap som har betydning for utviklingen av Lørenskog kommune.

Når det gjelder regionale planer er planstrategien for den nye valgperioden i det store og hele uendret. Eventuelle endringer for vannforvaltningen må vurderes. Gjeldende kommuneplan ivaretar de øvrige føringene.

Viktige utviklingstrekk i Lørenskogsamfunnet

Nedenfor følger en kortfattet situasjonsbeskrivelse av viktige utviklingstrekk for Lørenskogsamfunnet som grunnlag for å diskutere om kommuneplanen fortsatt gir en god retning for den langsiktige utviklingen i Lørenskog.

Globale, nasjonale og lokale trender

Samfunnsutviklingen skjer i samspillet mellom globale, nasjonale og lokale prosesser. Trender og utviklingstrekk som vi observerer rundt oss påvirker Lørenskog.

Trender er langtidstendenser i utviklingen. Teknologi, bærekraft og innovasjon har i flere tiår hver for seg vært betydelige drivere for global, nasjonal og lokal utvikling siden 2000-tallet, og vil sammen være den største driveren for utvikling og økt endringstakt framover.

Teknologi bidrar til å frigjøre repeterende arbeidsoppgaver som mennesker gjør i dag, men som maskiner kan gjøre raskere, billigere og med høyere kvalitet. Det kan frigjøre menneskelig kapasitet og tid til å utføre relasjonelle oppgaver, kreativitet og samarbeid på nye måter. Bærekraftsmålene setter tydelige krav til hvordan tjenester og oppgaver skal løses, og en sterk innovasjonskultur kan sette mennesker i stand til å løse oppgaver og tjenester på nye måter, med mennesket i sentrum.

Befolkningsvekst og boligbygging

Befolkningsvekst

Lørenskog er en attraktiv kommune å bosette seg i. Ved inngangen til 2018 var det 38.700 innbyggere i kommunen, i januar 2020 hadde kommunen 41.500 innbyggere, mens i januar 2024 er det 48.000 innbyggere i Lørenskog. Det betyr at for årene 2020

til og med 2023 har kommunen hatt en årlig gjennomsnittlig befolkningsvekst på 3,8 %. Spesielt høy var veksten i 2021 og 2022, med henholdsvis 4,6 % og 4,7 %, absolutt høyest i landet begge årene. I 2023 så vi en noe lavere vekst, med ca. 2,7 %. Dette henger sammen med økte lånerenter og en generelt lavere aktivitet i markedet for nye boliger spesielt.

Hvis vi ser på Lørenskog mot nabokommunene var det fra januar 2020 til og med desember 2023 en befolkningsvekst på 15,8 % i Lørenskog, i Lillestrøm en vekst på 8,1 %, mens Ullensaker og Rælingen hadde henholdsvis 9,2 % og 6,9 % vekst.

Befolkningsveksten er en direkte konsekvens av den betydelige utbyggingen i kommunen det siste tiåret, sammen med en attraktiv beliggenhet og et generelt lavere prisnivå på boliger enn i Oslo de siste årene. I tillegg er det også en generell nasjonal tendens at spesielt yngre folk ønsker å bosette seg i eller nær store bysentra. Dette siste ser vi også gjennom at 36 % av de nye innbyggerne i Lørenskog etter 2019 er i aldersgruppen 26 – 40 år, og 14 % i barnegruppen 0 – 12 år. Litt forenklet har 50 % av befolkningsveksten de siste fire årene vært innflyttere i etableringsfasen.

Kommunene vil i løpet av få år merke de store effektene av økningen i antall eldre. Lørenskog er intet unntak: Befolkningsprognosen viser at antall innbyggere over 80 år vil øke med over 200 % frem mot 2040. Aldringen vil i tillegg føre til mer komplekse sykdomsforløp, ettersom sannsynligheten for å utvikle sammensatte diagnoser er nært knyttet til alder.

Likevel har Lørenskog langt bedre forutsetninger for å imøtekomme økningen enn de fleste andre kommuner fordi unge i etableringsfasen (0-40 år) utgjør en stor andel av befolkningsveksten.

I kommunens siste befolkningsprognose fra juni 2023 er det lagt til grunn at befolkningsveksten vil avta mot og inn på 2030-tallet. For årene 2024 til 2026 (med en relativt sikker utbygging) er det lagt til grunn en gjennomsnittlig årsvekst på 3,2 %, mens for årene 2027 til 2034 er det lagt til grunn en gjennomsnittlig årlig vekst på 1,7 %. Det understrekes at det etter 2019 har vært vanskelig å «treffe godt» på befolkningsprognosene fra år til år. Før 2020 var det nærmest en regel at hver ny bolig i kommunen fikk i snitt 1,9 beboere. Etter 2019 har vi sett at befolkningsveksten har ligget vesentlig under og vesentlig over det man har beregnet seg fram til i prognosen. Dette henger sammen med forhold som pandemien, betydelig prisvekst i perioden, flyktninger og økte lånerenter. Dersom disse eller andre tilsvarende faktorer fortsetter å spille inn, kan vi også forvente usikkerhet framover rundt hvor treffsikre

prognosene vil være i det korte bildet. Likevel vil den overordnede trenden med en økende befolkning i Lørenskog fortsette også det neste tiåret, om enn i et noe lavere tempo. Slik prognosen ligger nå så vil det være 60.000 innbyggere i kommunen i 2034.

Lørenskogsamfunnet består av 140 ulike nasjonaliteter, og andelen innvandrere og barn av innvandrere utgjør cirka 39 % av befolkningen. Begge parametere er høyest i landet. Mangfoldet beriker kommunen sosialt og kulturelt gjennom å gi nye impulser og perspektiver, og skaper nye kulturer og subkulturer i lokalsamfunnet. Befolkningsveksten og det økte mangfoldet spesielt utløser samtidig behov satsninger og tiltak knyttet til inkludering og integrering av nye innbyggere.

Boligbygging

I perioden 2024 - 2027 er det lagt til rette for bygging av ca. 810 boliger per år. 58 % av disse boligene er under oppføring i dag og 10 % har fått rammetillatelse. Etter 2027 forventes det en svak nedgang i boligbyggingen. Dette skyldes at flere av de store utbyggingsområdene nå nærmer seg ferdige.

Per i dag er det registrert ca. 20.100 boliger i kommunen. Av disse er 50 % i enebolig eller småhus (rekkehus, to- og firemannsbolig) og 49 % i boligblokk. Andel boliger i boligblokker har økt betraktelig de siste årene, og det vil fortsette også ut valgperioden.

Hovedtyngden av veksten foregår i sentrumsområdet og på Ødegården.

60 % av kommunens innbyggere bor i enebolig eller småhus (SSB tabell 11509). Her bor det i snitt 2,8 personer per bolig. I boligblokk er det 1,8 personer per boenhet.

Det er de 10 siste årene bygget boligblokker med ulik størrelse. 41 % av blokkleilighetene er ett- eller to-roms. 36 % er 3 roms, mens 23 % har fire rom eller mer.

Næringsliv og sysselsetting

Lørenskog har ca. 25.000 arbeidsplasser og en sysselsettingsandel på 71 %. Sysselsettingsandelen i Lørenskog er høyere enn resten av landet etter at det er justert for befolkningens sammensetning på alder og kjønn. 71 % av alle som bor i Lørenskog og har en jobb, pendler ut av kommunen. Og 71 % av arbeidsplassene i Lørenskog har en arbeidstaker fra en annen kommune. Dette viser at arbeidsmarkedet i Lørenskog er tett koblet med arbeidsmarkedet utenfor kommunen.

Inn- og utpendlingen skaper betydelig transport hver eneste dag, og et godt tilrettelagt og effektivt kollektivtilbud er avgjørende for å betjene pendlingsstrømmene. Tilrettelegging for flere lokale arbeidsplasser vil redusere transportbehovet.

Lørenskog har siden år 2000 hatt høyere vekst i offentlig sektor og næringsliv enn gjennomsnittet i Norge, med sterkest vekst i offentlig sektor. Veksten har de to siste årene blitt lavere. Per i dag utgjør næringsliv 55 % av arbeidsplassene med hovedvekt på godstransport, agentur og engros og butikkhandel. 45 % av arbeidsplassene er i offentlig sektor med Ahus og Lørenskog kommune som de største arbeidsplassene. Det er cirka 2400 private virksomheter og 2900 enkeltpersonforetak med Bertel O Steen AS, Posten Bring AS og Coca Cola AS som de største verdiskaperne. Av de 2400 virksomhetene er det 900 som har mer enn en ansatt. Et selskap kan ha omsetning selv om det ikke er registrert ansatte i selskapet.

Lørenskog kommune er en av de store arbeidsplassene i kommunen med ca. 4000 ansatte. Det er utfordrende å få tak i nok personell innenfor en rekke fagområder, og det forventes at dette vil bli forsterket framover, og spesielt innenfor helse, omsorg og mestring som følge av økningen i eldrebefolkningen. Det er utarbeidet en HR-strategi med mål om at Lørenskog skal være Norges beste kommune å jobbe i.

Lørenskog har fortsatt noen få landbruksvirksomheter igjen, og deler av Lørenskogs identitet er knyttet til et aktivt landbruk og kulturlandskapet mellom byggesonen og Marka i sør.

Lørenskog kommunes næringsplan har som mål at kommunen skal være attraktiv for næringslivet og synliggjøre ambisjoner om en bærekraftig vekst innen fremtidsrettet næring. Lørenskog skal være en fremtidsrettet, attraktiv og mangfoldig næringskommune for små og store, eksisterende og nye bedrifter. Et godt samarbeid mellom kommune og næringsliv er avgjørende for å realisere dette. Næringsforumet Lørenskog i Utvikling SA ble etablert i 2021 og er en næringsbasert medlemsorganisasjon som skal styrke samarbeidet seg imellom, mellom næringslivet og det offentlige. Lørenskog kommune er partner og har en styreplass i Lørenskog i Utvikling SA.

Økonomisk bærekraft

Befolkningsveksten bidrar til utvikling, fornyelse og mangfold. Det skapes muligheter få andre kommuner er forunt å oppleve, men det gir også utfordringer.

Skatt

Nye innbyggere betyr økte inntekter. I 2014 hadde kommunen 955 millioner kroner i skatteinntekter (omregnet til 2023 – kroner ca. 1,27 mrd.). I 2024 har kommunen budsjettert med skatteinntekter på 1,97 mrd. kroner. Dette er kommunens største inntektskilde, og utgjør nesten halvparten av kommunens samlede inntekter. De siste årene har tendensen vært en nedgang i skattekraften, men ikke større enn i andre sammenlignbare kommuner. Mens Lørenskog i 2014 lå på 109 % av landsgjennomsnittet i skatteinntekter per innbygger, så var nivået i 2023 på 97 %. Det er flere faktorer som påvirker skattekraften, men en tydelig driver er at mange av de som har flyttet til kommunen de siste årene er unge mennesker som er tidlig i karrieren og samtidig har høy bolig gjeld.

Store investeringer i bygg og anlegg

Lørenskog kommune har de siste 10-15 årene gjort betydelige investeringer. Det har vært et omfattende utbyggingsprogram for skoler og barnehager, og det er bygget omsorgsboliger, sykehjem og en betydelig utbygging av sentrumsområdet/Skårsletta.

Et så vidt omfattende investeringsprogram krever betydelige midler. I all hovedsak er investeringene lånefinansiert. Mens kommunens gjeld i 2014 var ca. 2,8 mrd. kroner, var den 6,7 mrd. kroner ved inngangen til 2024. Basert på rentenivået på kommunens gjeld i 2023 betyr det at bare rentekostnadene er ca. 150 mill. kroner høyere i 2024 enn de var for ti år siden. Når vi i tillegg vet at inntektsøkningen i all hovedsak «spises opp» av økte kostnader knyttet til økende befolkning, og at kommunen skal betale avdrag på lånegjelden, er det tydelig at kommunens økonomiske rammer har blitt mer utfordrende de siste årene. Selv om det forventes et noe lavere rentenivå de neste årene så er kommunen i en situasjon der driften må tilpasses de økonomiske realitetene. Det betyr blant annet at kommunen skal sørge for å skape det økonomiske handlingsrommet som kreves for å dekke nødvendige investeringer også i årene framover.

Sosial bærekraft og folkehelse

Sosial bærekraft og folkehelse refererer til sammenfallende arbeidsområder. Både sosial bærekraft og folkehelse dreier seg om å fremme en samfunnsutvikling hvor innbyggerne føler at de hører til, at de opplever trygghet, har tillit til samfunnet og hverandre og har tilgang til arbeid, utdanning og gode nærmiljø.

I all hovedsak handler sosial bærekraft om å sikre at alle mennesker får et godt og rettferdig grunnlag for et anstendig liv, mens folkehelsearbeid handler om å utjevne sosiale ulikheter i helse og tilrettelegge for god livskvalitet.

Medvirkning er en konkret og effektiv tilnærming til å jobbe med sosial bærekraft, noe kommunen har stort fokus på. Det gir verdi på kommunenivå fordi det beriker beslutningsprosesser. Det gir også verdi på individnivå fordi man deltar, bidrar og opplever at man kan påvirke.

Folkehelseutfordringer

Lørenskogs folkehelseoversikt for 2024-2027 angir fem hovedutfordringer som kommunen er pliktig i å følge opp i plan, strategi og tiltak. Det er:

- Tilhørighet og fellesskap
- Sosial ulikhet i helse
- Psykisk helse og ensomhet
- Fysisk aktivitet
- Luftforurensning

Tilhørighet og fellesskap

Livskvalitet er nært knyttet til trygghet og opplevelse av fellesskap. Å oppleve å høre til i et trygt lokalsamfunn er viktig for befolkningen etter flere år med pandemi og krig i Europa. Lørenskog er i endring som følge av høy vekst og mobilitet. Mange flytter til Lørenskog, men mange flytter også fra Lørenskog til andre kommuner. For å skape gode og trygge lokalmiljø, er felles identitet og tilhørighet ekstra viktig.

Lørenskogs innbyggere gir uttrykk for lavere trivsel i nærmiljøet og mindre grad av sosial støtte i forhold til gjennomsnittstall i fylket. Elever på ungdomsskolen i Lørenskog føler mindre trygghet i nærmiljøet enn landsgjennomsnittet.

Ungdata er lokale barne- og ungdomsundersøkelser der skoleelever over hele landet svarer på spørsmål om hvordan de har det, og hva de driver med på fritiden. I ungdata-

undersøkelsen rapporterer barn og unge at de trives i Lørenskog, både i skole og fritid. Samtidig påvirker utbygging og befolkningsveksten oppvekstmiljøene for barn og unge. Endringer i skoleklasser og på fritidsarenaer kan skape utfordringer for tilhørighet og fellesskap.

Sosial ulikhet i helse

Andelen barn i Lørenskog som vokser opp i husholdninger med vedvarende lavinntekt har vært stigende over tid. Per i dag har ikke kommunen tall for levekår knyttet til soner eller boområder i kommunen. Barnefamilier med lav inntekt opplever i større grad dårlige boforhold, og opplever oftere boutgiftene som tyngende, sammenlignet med andre barnefamilier.

Det er en sammenheng mellom vedvarende lavinntekt og trangboddhet i kommunen, og det er en økning av familier som bor trangt. Dette gjelder spesielt nyankomne flyktninger, familier med kort botid i Norge og familier med minoritetsbakgrunn.

Psykisk helse og ensomhet

Lørenskog har en større andel ungdomsskoleelever med psykiske helseplager enn landsnivået. Skoler, barnehager og helsetjenester i Lørenskog har hatt ekstra søkelys på å følge opp barn med spesielle behov, både under og i etterkant av koronapandemien. Pågang til kommunens forebyggende psykiske helsetjenester og henvisninger til BUP økte betydelig under koronapandemien og har stabilisert seg på et høyere nivå enn før pandemien. Ungdom og unge voksne rapporterer om økte psykiske plager sammenlignet med før pandemien.

Alvorlig skolefravær økte også under pandemien.

Skoler i Lørenskog erfarer at enkelte barn og unge fortsatt har vansker med å komme tilbake til skolen og fraværsteamet arbeider med flere saker.

Fysisk aktivitet

Helsedirektoratet anbefaler minst 30 minutter moderat fysisk aktivitet mer enn fire ganger i uka. Kun 20 % av den voksne befolkningen i Lørenskog følger dette, og 14 % trener eller mosjonerer sjeldnere enn ukentlig eller aldri. Lørenskog har dessuten høyere frafall enn landsgjennomsnittet fra organisert idrett blant ungdom. Satsing på grønn mobilitet og trafiksikkerhet er tiltak som er positivt for økt fysisk aktivitet i hverdagen.

Luftforurensning

Luftforurensning er det miljøproblemet i Norge som har størst betydning for menneskers helse, og svevestøv utgjør det største problemet. I Lørenskog er det til tider utfordringer med høye målinger av svevestøv i luften der målestasjonen er

plassert ved Strømsveien (Rv159). Kommunen jobber med langsiktige tiltak gjennom blant annet prosjektet Bedre luft i Lørenskog.

Oppfølging av folkehelseutfordringer

Satsningsområdene *Tilhørighet og fellesskap* og *Bokvalitet og inkluderende bomiljø* følger opp utfordringer knyttet til befolkningsvekst og tilhørighet. *Bokvalitet og inkluderende bomiljø*, i form av gode utearealer med grønne lunger, friluftslivs-/aktivitetsområder og turveier som knytter boligområdene sammen med Marka og andre større friluftslivsområder, bidrar til økte muligheter for fysisk aktivitet. Bred ungdomssatsning kan imøtekomme ungdoms psykiske helse og behov for trygt nærmiljø. Trygg og miljøvennlig transport er viktig tilrettelegging for mer fysisk aktivitet og reduksjon i luftforurensning. Alle de fire satsningsområdene kan bidra til å redusere sosial ulikhet i helse.

Kommuneplanens arealdel vedtatt i mars 2023 følger opp samfunnsdelens satsingsområder. Det er krav til helhetlig planlegging som sikrer arealer til offentlige formål som skoler, barnehager, idrettsanlegg og grønt- og møteplasser.

Arealdelen har tydelige krav til uteoppholdsarealer og bokvalitet for å skape gode bomiljøer. Det er videre satt av arealer til traséer for buss, sykkel og T-bane for å gjøre det enklere å gå, sykle eller reise kollektivt. Utviklingen i kommunen skal være bærekraftig sosialt, miljømessig og økonomisk. Det betyr at vi beskytter marka- og grøntområder og at videre utvikling i hovedsak skal skje i de fem utviklingsområdene i kommunen.

I tillegg til kommuneplanen og flere temaplaner følger disse nye strategiplanene opp folkehelseutfordringer:

- Strategi for helse-, omsorg- og mestringssektoren 2022-2026
- Strategi for kultursektoren/kulturplanen 2023-2031
- Oppvekstplanen (2023)

Boligsosialt arbeid

De siste års kraftige befolkningsvekst har aktualisert behovet for at kommunen yter bistand til å skaffe vanskeligstilte egnet bolig. Kommunen følger i denne sammenheng flere spor. Bokvalitet og inkluderende bomiljø er én av fire prioriterte satsningsområder i kommuneplanens samfunnsdel, og kommunens boligplan er fortiden under rullering med planlagt sluttbehandling i juni 2024. Kvalitet, trygghet og trivsel i nærmiljø er viktig i dette arbeidet.

Kommunens hovedstrategi er at flere skal få muligheten til å eie sin egen bolig. Eierforhold sikrer forutsigbarhet og selvbestemmelse over egen bosituasjon, i tillegg til

at det er innbyggeren selv som gjennom eierforholdet henter ut eventuell gevinst av prisoppgang på boligen. Herunder er startlån og boligkontorets råd- og veiledningstjeneste sentrale virkemidler. Startlån innvilges til økonomisk vanskeligstilte som ikke får tilbud lån i ordinær bank, men som likevel vurderes til å ha tilstrekkelig betalingsevne. Gjennom boligkontorets råd- og veiledningstjeneste tilbys innbyggere som bor i uegnet bolig bistand i forbindelse med salg av den uegnede boligen, og videre kjøp av en mer tilpasset bopel.

Kommunen bistår også innbyggere som ikke har mulighet til å kjøpe bolig. Boligkontoret innehar også her en viktig råd- og veiledningsrolle, og gir blant annet rådgivning for hvordan lete etter leiebolig og hvordan opptre på visning, og til utarbeidelse av bolig-CV og kvalitetssikring av leiekontrakter. Boligkontoret innehar videre en markedskontaktfunksjon, og jobber kontinuerlig med å fremskaffe boliger på det private leiemarkedet med gode miljømessige boforhold.

Det kommunale boligtilbudet, diverse statlige støtteordninger og boligsosiale virkemidler fra Husbanken er alle nødvendige supplement i kommunens samlede boligsosiale arbeid.

Samfunnssikkerhet

Ekstremvær, internasjonal ustabilitet og digitale trusler gjør omgivelsene rundt oss mer uforutsigbare enn tidligere. Dette fremtvinger en større satsning på samfunnssikkerhet og beredskap, og Kommune-Norge innehar i denne sammenheng et viktig ansvar.

Lørenskog kommune skal sikre trygge og robuste lokalsamfunn, og har et grunnleggende ansvar for å beskytte befolkningen og bidra til å opprettholde kritiske samfunnsfunksjoner. Kommunens helhetlige risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS-analyse), behandlet av kommunestyret i april 2024, belyser de overordnede vurderingene av kommunens aktuelle risiko- og sårbarhetsfaktorer.

Den enkelte sektor har ansvar for samfunnssikkerhet og beredskap innenfor eget område. Den helhetlige ROS-analysen følges derfor opp av sektorspesifikke ROS-analyser og beredskapsplaner- og øvelser, hvor også eksterne samarbeidsaktører involveres. Gjennom dette blir beredskapsarbeidet målrettet, systematisk og koordinert, slik at både kommunen og Lørenskogssamfunnet for øvrig har best mulig forutsetninger for å imøtekomme ekstraordinære hendelser og kriser.

Innovasjon og samskaping

Hele lokalsamfunnet må være med for å sikre gode oppvekstforhold med en trygg og inkluderende hverdag, givende skolegang, gode boforhold, meningsfulle aktiviteter i

nærmiljøet, trygg økonomi og inkludering i arbeidslivet, grøntarealer, transport, kultur og idrett. Det krever nye samarbeid og samarbeidsformer mellom offentlig sektor, næringsliv, kulturliv, frivillige lag og organisasjoner, academia og innbyggere.

Alt dette bidrar til gode levekår som fremmer livskvalitet og forebygger uhelse.

Innovasjon handler om å utvikle noe som er nytt, nyttig og nyttiggjort for samfunnet. Nyttiggjort betyr at den nye løsningen eller tjenesten er tatt i bruk og gir verdi for innbyggere, virksomheter eller samfunnet. Innovasjon er nødvendig for å løse samfunnsfloker som krever nye måter å tenke på og samarbeide på tvers av etablerte rutiner og strukturer.

En viktig rolle for kommunen er å tilrettelegge for at samskaping og innovasjon kan skje og tilby møteplasser hvor kommune, næringsliv, organisasjoner og frivillighet kan møtes. Ofte vil kommunens rolle være å støtte og slippe til initiativene som andre har.

Teknologiutviklingen gir mulighet til å løse samfunnsoppgaver og kommunale tjenester på nye måter. Offentlig sektor er nødt til å øke innovasjonsevnen for å kunne løse morgendagens utfordringer og bygge tillit. Kommunen må kontinuerlig vurdere om oppgavene kan løses på bedre måter – på tvers av sektorer. Det vil også kreve at Lørenskog kommune klarer å beholde, videreutvikle og rekruttere nødvendig fagkompetanse i organisasjonen.

Klima og miljømessig bærekraft

Klima

Lørenskog kommune har ambisiøse klimamål. Innen 2030 skal Lørenskog kommune som virksomhet være klimanøytral og innen 2050 skal Lørenskogsamfunnet være klimanøytralt. For å nå disse målene har kommunen innført klimabudsjett som styringsverktøy. Klimabudsjett vil sikre en bedre kobling mot kommunens økonomiplan og at de mest klimaeffektive tiltakene gjennomføres.

Lørenskog kommunes direkte klimagassutslipp var på ca. 72 000 tonn CO₂-ekvivalenter i 2021. Befolkningsveksten er en viktig driver for utviklingen i klimagassutslippene i Lørenskog kommune. Fra 2009-2021, er reduksjon i klimagassutslipp per innbygger på 28 %, sammenlignet med en total reduksjon for hele kommunen på kun 4 %.

Lørenskog kommunes klimaregnskap for 2021 og framskriving av utslipp viser at hovedvekten av tiltak må rettes mot utslippskategoriene veitrafikk og annen mobil forbrenning. Veitrafikk står for 46 % av de totale utslippene og annen mobil

forbrenning står for 45 %. Utslippene i kategorien annen mobil forbrenning er i stor grad drevet av byggevirkosomheten som har vært og fortsatt pågår i kommunen.

Mobilitet

Den sterke befolkningsveksten i Lørenskog skaper flere reiser og et behov for stadig mer attraktive og effektive mobilitetsløsninger.

Kommunen har i tillegg flere viktige transportkrevende bedrifter og mye ut- og innpendling. To kjøpesentre er lokalisert i sentrum. De øker behovet for god bylogistikk og tilrettelegging for handlende.

Anleggstrafikken knyttet til den pågående boligbyggingen er omfattende. En stor andel reiser over korte avstander gjøres med personbil. Dagens kommune er mange steder bygget på bilens premisser, og svært mange av bilreisene er på avstander som kunne ha vært erstattet med gange eller sykkel. Omtrent halvparten av klimagassutslippet kommer fra veitrafikken.

Det er en betydelig utfordring å håndtere kommunens trafikale situasjon og de aktuelle behovene, både med tanke på trafikkavvikling, parkering, ulemper for nærmiljøene (støy, trafiksikkerhet og luftforurensing) og målet om at veksten skal tas med miljøvennlig transport. Utfordringene er størst i den tette byggesonen hvor det er begrenset med arealer til å utvide kapasiteten.

Tilpasning til klimaendringer

Klimaforskning viser at det må forventes varmere, våtere og villere vær. Lørenskog kan oppleve mindre nedbør totalt sett, men det vil oftere komme kraftig nedbør over få dager. Flom og oversvømmelser medfører fare og kostnader flere steder i Lørenskog. I tillegg medfører det stor belastning på avløpsnett. Det er behov for å lede bort økte vannmengder på en trygg måte, og benytte overvannet som en ressurs for bedre nærmiljø. Klimaendringene gir også utfordringer som tørke og skogbrannfare, og vintersesongen er utfordrende med vekslende pluss- og minusgrader. Vekslende vintertemperaturer fører til skader på veier og annen infrastruktur og bygg. Det bidrar også til utfordringer med å bevege seg

ute på glatt føre, som kan være negativt i forhold til folkehelse og grønn mobilitet.

Lørenskog ble kåret til Norges beste storkommune på klimatilpasning i 2020 (rapport utarbeidet av forsikringsselskapet If og Cicero Senter for klimaforskning). Kommunen har et godt modelleringsverktøy og utredninger av blå og grønne løsninger, og har flere utbyggingsprosjekter med muligheter for fordrøyning av overvann. Langs den nye sentrumsgata Skårersletta er det regnbed og trær som tar opp regnvann, og en egen park langs gata kan ta imot flomvann ved store nedbørsmengder.

Kommunens ledningsnett vil måtte skiftes ut raskere enn i dag dersom nasjonale mål om utskiftingstakt skal nås. Parallelt må mengden fremmedvann i ledningsnettet reduseres for å sikre bedre kapasitet.

Naturmangfold og arealregnskap

Arealendringer er den viktigste påvirkningsfaktoren for truet natur i Norge i dag, og Lørenskog er blant de kommunene med størst press på arealene. Foringelse av natur medfører tap av naturmangfold og reduserte naturopplevelser. Økologiske og landskapsmessige sammenhenger krever også at det samarbeides på tvers av kommune- og fylkesgrenser. I tillegg til sikring av biologisk viktige naturområder, er arealsikring av grøntområder som parker, kulturlandskap, friluftsområder og turstier viktige som rekreasjonsområder. Etterspørselen vil øke i takt med befolkningsveksten.

Vassdragsprøver og undersøkelser viser mer forurensning, mindre fisk og artsnedgang i vassdragene i Lørenskog. For å motvirke denne utviklingen kreves gode miljøforhold i og langs vassdragene gjennom tiltak og god arealforvaltning.

Det arbeides med en strategi for naturmangfold i kommunen, for å ivareta disse behovene. Strategien med en tilhørende handlingsplan vil bli vedtatt i 2024.

Kommunen har i 2024 laget et første arealregnskap som peker på betydningen av de ubebygde arealene i byggesonen, skog og vannmiljø. Regnskapet skal videreutvikles og brukes som grunnlag for vurderinger i arealforvaltningen.

Gjeldende samfunnsdel og dagens utviklingstrekk

Dagens utviklingstrekk samsvarer i stor grad med det som lå til grunn da samfunnsdelen ble vedtatt i 2020. Lørenskogsamfunnet er fortsatt preget av vekst, utfordringer knyttet til tilhørighet i lokalsamfunnet, transport og økonomi, samt press på arealer og natur- og klimautfordringer.

Visjon og satsingsområder i kommuneplanens samfunnsdel skal bidra til en langsiktig samfunnsutvikling basert på utfordringer og utviklingstrekk i kommunen. Samfunnsdelen har gitt viktige føringer til andre planer og det er jobbet systematisk med samfunnsdelen siden den ble vedtatt. Det tar tid å implementere langsiktige visjoner og satsingsområder, og det er et poeng å la slike planer få tid til å virke. Nedenfor følger en kort oppdatering av status så langt for å nå visjonen og realisere satsingsområdene.

Visjon

Å sikre en grønn kommune innebærer blant annet arbeid med arealforvaltning som bevarer skog, natur, jordbruk og rekreasjonsområder for nåværende og kommende generasjoner. Kommuneplanens arealdel setter viktige premisser, og i arealdelen vedtatt 2023 er det gjort innstramminger og tydeliggjøringer som gjelder både i og utenfor byggesonen. Kommunen arbeider systematisk for å redusere klimagassutslipp, blant annet med klimabudsjett som styringsverktøy. Kommunens arealer og naturverdier er under sterkt press, og det er viktig å balansere behovet for vekst og utvikling og behovet for vern av natur- og grøntverdier også framover. Arealregnskap er et godt virkemiddel i forbindelse med dette.

Trygt henspiller både på opplevelse av trygghet i lokalsamfunnet og trygghet i forhold til kommunens tjenestetilbud. Pandemi, krig og klimaendringer aktualiserer viktigheten av trygghet og beredskap og det samme gjør utvikling av kriminalitet i samfunnet.

Mangfoldig er både et kjennetegn og en ambisjon for Lørenskogsamfunnet. Kommunen har en mangfoldig befolkning med mange nasjonaliteter og kulturelle bakgrunner, kommunen har en god blanding av etablerte og nyinnflyttede innbyggere

og Lørenskog er både urban og landlig. Å bevare og utnytte mangfoldet er fortsatt noe å strekke seg etter.

Tilhørighet og fellesskap

Oppvekstplan, Kulturplan og Kulturminneplan er vedtatt i etterkant av kommuneplanens samfunnsdel og har alle elementer som skal bidra til å styrke tilhørighet og fellesskap.

Frivillighetspolitisk plattform gir føringer for kommunens samarbeid med frivillig sektor, og det er utviklet faste møteplasser som bidrar til økt samarbeid mellom kommunen og frivilligheten.

Lørenskog har også jobbet systematisk med medvirkning og styrking av lokaldemokratiet, og har blant annet deltatt i et eget lokaldemokratiprojekt.

Den videre utviklingen av Lørenskog som lokalsamfunn krever en arbeidsform hvor næringsliv, frivillighet, innbyggere og kommunen jobber og utvikler løsninger sammen. En slik arbeidsform styrker tilhørighet og fellesskap, lokaldemokratiet og kan også supplere og avlaste kommunenes tjenesteproduksjon.

En trygg og god oppvekst og alderdom inngår i satsingsområdet. De siste årene har kommunen arbeidet for å ha tilstrekkelig kapasitet innen barnehage og skole. Med kommunens demografiske utvikling med sterk vekst i antall eldre over 80 år, er det nødvendig med fokus på hvordan kommunen best kan sikre tjenester til de som trenger det. Strategi for helse-, omsorg og mestringssektoren vedtatt i 2022 legger premisser for dette, og det samme gjør helsepersonellkommissjonens utredning fra 2023.

Bokvalitet og inkluderende bomiljø

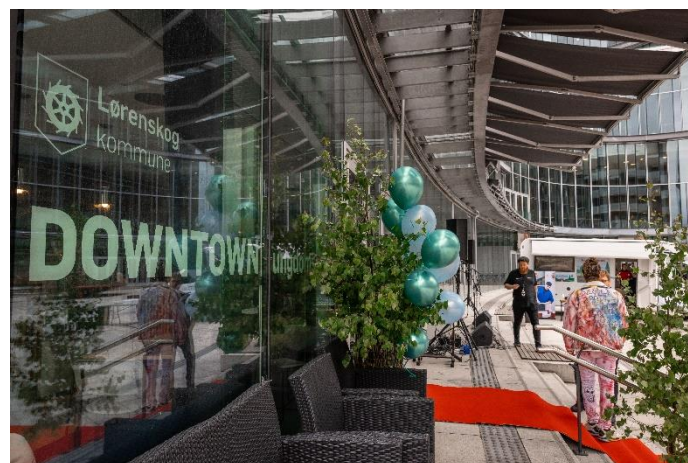
Satsingsområdet handler både om å tilby varierte boliger, klimavennlige boliger og bomiljøer med gode utemiljøer og utforming som legger til rette for gode nabolag. Kommunen har utarbeidet retningslinjer for bokvalitet. Retningslinjene fokuserer på hvordan skape bokvalitet gjennom våre fysiske omgivelser, og er et hjelpemiddel for utbyggere, innbyggere og kommunale myndigheter. I kommuneplanens arealdel er satsingsområdet fulgt opp konkret gjennom tydeligere krav til uteoppholdsarealer og bokvalitet. Det er også satt i gang flere prosesser for å bidra til tettere dialog med nabolag, utbyggere og næringsliv som bidrar til nabolag med naboskap, livskraftig næringsliv, opplevelser og tjenester.

Bred ungdomssatsing

Bred ungdomssatsing handler om tiltak direkte rettet mot ungdomsgruppa, men også tiltak utover dette. Et universelt tilbud med kvalitet i barnehage, grunnskole og

forebyggende helsetjenester er med på å legge grunnlaget for at ungdom skal oppleve livskvalitet og mestring. I tillegg er andre tiltak som aktivitetsparker, idrettsflater og tiltak som fremmer miljøvennlig transport positivt for alle, også for ungdom. Som en del av bred ungdomssatsing er det etablert nye tilbud for ungdom etter at samfunnsdelen ble vedtatt. Downtown og samarbeidet med Unify er gode eksempler, og den nye oppvekstplanen er basert på et tankesett og strategier som skal sikre at barn og unge har det bra.

Ungdom og unge voksne rapporterer økte psykiske helseplager, og mindre ressurser til kriminalitetsforebyggende arbeid i politiet er faktorer som kan få betydning for videre arbeid med satsingsområdet.

Trygg og miljøvennlig transport

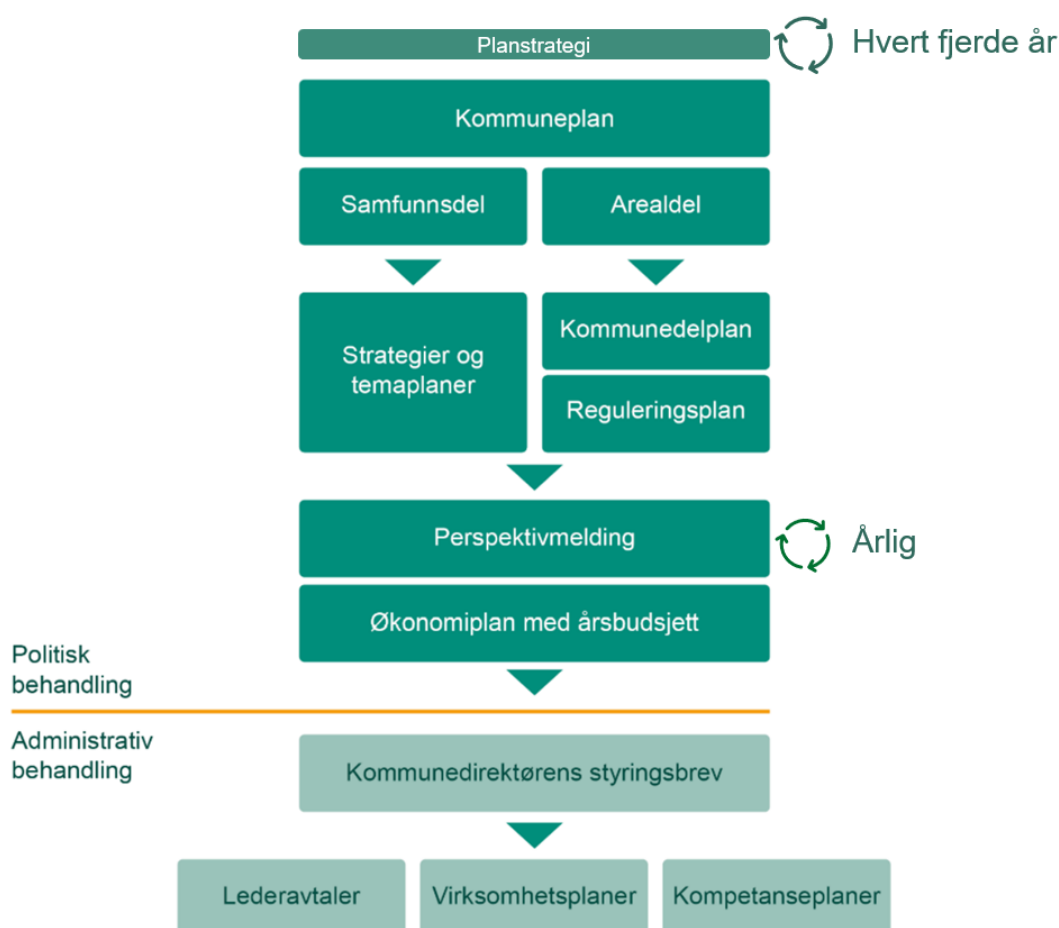
Temaplan for mobilitet ble vedtatt i 2023, og følger opp satsingsområdet gjennom konkrete tiltak som må finansieres i de årlige budsjettene og i dialog med eksterne samferdselsaktører. I kommuneplanens arealdel er det satt av arealer til traséer for buss, sykkel og T-bane. Det må fortsatt arbeides kontinuerlig for å sikre finansiering og framdrift av regionale prosjekter som gjør det enklere å gå, sykle eller reise kollektivt, og som sikrer gode forbindelser på tvers i kommunen.

I det videre arbeidet med trygg og miljøvennlig transport er parkeringsstrategi, tiltak som gir trygg skolevei, tiltak for bedre luftkvalitet og økt andel grønne reiser viktig.

Kobling mellom kommuneplan og andre planer

Lørenskogs helhetlige plansystem er vist i figuren nedenfor.

Strategier og temaplaner for ulike samfunnstema er underordnet kommuneplanens samfunnsdel. I disse planene blir det utviklet detaljerte strategier, mål og tiltak. Planene er nødvendige for kommunens drift, forvaltning og tjenesteyting. Strategier og temaplaner er på den måten et viktig bindeledd mellom samfunnsdelen og økonomiplanen, spesielt når de omhandler satsingsområder i samfunnsdelen.

Med utgangspunkt i satsingsområdene i samfunnsdelen skal det gjøres en vurdering av behovet for nye eller endrede strategier og temaplaner, og om noen skal utgå. Dette gjøres som en del av det årlige arbeidet med perspektivmelding og økonomiplan.

For å sikre den røde tråden i Lørenskogs planhierarki har kommunen nedsatt et planfaglig forum for kommunedirektørens ledergruppe og et planfaglig verksted for fagfolk på tvers i administrasjonen. Målet er å sikre at vi til enhver tid har de rette

planene og derved gode styringsverktøy for politikk og administrasjon. Det skal være en god kobling mellom kommunens planer og mot FNs bærekraftsmål. Videre skal planfaglig verksted være et ressursmiljø for planfaget, hvor det gis veiledning og kompetansebygging sikres.

Planoversikt april 2024

Sektor	Navn	Vedtatt	Planstatus
Strategi og samfunnsutvikling	Kommuneplanens arealdel	2023	Gjeldende
Strategi og samfunnsutvikling	Levende sentrum	2023	Gjeldende
Strategi og samfunnsutvikling	Kommuneplanens samfunnsdel	2020	Gjeldende
Strategi og samfunnsutvikling	Næringsplan	2019	Gjeldende
Strategi og samfunnsutvikling	Plan for klima- og energi	2017	Gjeldende
Strategi og samfunnsutvikling	Veiledende plan for offentlig rom for Lørenskog sentrumsområde	2017	Gjeldende
Helse, omsorg og mestring	Helse-, omsorg og mestringsplanen	2022	Gjeldende
Helse, omsorg og mestring	Boligplan	2019	Gjeldende
Helse, omsorg og mestring	Strategisk kompetanseplan	2017	Gjeldende
Helse, omsorg og mestring	Plan for velferdsteknologi	2016	Gjeldende
Kultur	Kulturplan	2023	Gjeldende
Kultur	Plan for kulturminner, kulturmiljøer og kulturlandskap	2021	Gjeldende
Kultur	Plan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv	2019	Gjeldende
Kultur	Plan for landbruk i Lørenskog	2017	Gjeldende
Oppvekst og utdanning	Oppvekstplan	2023	Gjeldende
Oppvekst og utdanning	Plan for barnehage- og skoleutbygging	2019	Gjeldende
Oppvekst og utdanning	Plan for mangfold og inkludering	2019	Gjeldende
Oppvekst og utdanning	Kvalitet i barnehage og skole	2018	Gjeldende
Oppvekst og utdanning	Kvalitet i barnevernet	2018	Gjeldende
Teknisk	Plan for mobilitet	2023	Gjeldende
Teknisk	Masterplan for overvann og blågrønn struktur	2022	Gjeldende
Teknisk	Plan for anskaffelse og avhending av eiendom	2022	Gjeldende

Teknisk	Hovedplan vann, avløp og vannmiljø	2020	Gjeldende
Teknisk	Energistrategi for kommunale bygg	2019	Gjeldende
Teknisk	Plan for differensiert forvaltning av vassdrag	2003	Gjeldende
Styring og virksomhetsutvikling	HR-strategi	2023	Gjeldende
Styring og virksomhetsutvikling	Perspektivmelding (rulleres årlig)	2023	Gjeldende
Styring og virksomhetsutvikling	Økonomiplan og årsbudsjett (rulleres årlig)	2023	Gjeldende
Styring og virksomhetsutvikling	Digitaliseringsstrategi	2022	Gjeldende
Styring og virksomhetsutvikling	Kommunikasjonsstrategi	2020	Gjeldende
Styring og virksomhetsutvikling	Kompetansestrategi	2020	Gjeldende
Styring og virksomhetsutvikling	Plan for alkoholpolitikk	2020	Gjeldende
Styring og virksomhetsutvikling	Strategi for rettferdig arbeidsliv	2020	Gjeldende

Prosess og medvirkning

Ved behandling av planstrategien tar kommunestyret stilling til om de lange linjene som er beskrevet i visjon, prioriterte satsingsområder og arealstrategi i gjeldende kommuneplan skal videreføres eller endres.

Gjeldende kommuneplan ble revidert i forrige valgperiode og revidert etter en omfattende prosess og tett dialog med kommuneplanutvalget og bred medvirkning med innbyggere, næringsliv og offentlige myndigheter.

Proessen ble grundig evaluert våren 2023, og pekte blant annet på at kommuneplanen var godt forankret og fungerte godt som et godt styringsverktøy.

Det ble gjennomført folkevalgtoppplæring for alle folkevalgte og medvirkningsråd i mars 2024 hvor hovedtrekk fra utviklingstrekk og utfordringsbilde i planstrategien ble presentert. I etterkant var det politisk verksted om hvordan visjon og satsingsområder samsvarer med kommunens utviklingstrekk og utfordringer de neste fire år.

Oppsummeringen bekreftet inntrykket av at samfunnsdelen er godt forankret også i nåværende kommunestyre og at visjon og satsingsområder fortsatt er relevante og gode for Lørenskog kommune i denne valgperioden. Tilbakemeldingen var at visjonen og satsingsområder står seg, er aktuelle og henger sammen med hverandre. Det er hensiktsmessig å la den få mer tid til å settes ut i livet, blant annet gjennom underliggende planer og tiltak.

Dette samsvarer med kommunedirektørens vurdering, og kommunestyret inviteres til å videreføre gjeldende samfunnsdel.

Det er innhentet innspill fra statlige og regionale myndigheter og nabokommuner underveis i arbeidet i et møte i regionalt planforum. Utkast til planstrategi var oversendt på forhånd, og kommunen fikk gode innspill til forbedringer av utkastet og også konkrete faglige råd ved en eventuell revisjon av samfunnsdel eller arealdel. Planstrategien er tydeliggjort som følge av innspillene på flere punkter, og kommunen tar med seg øvrige faglige råd og innspill i det videre arbeidet.

Etter behandling av planstrategien vil administrasjonen forberede sak til kommunestyret der det skal tas stilling til behovet for revisjon av arealdelen. Det vil i så fall bli utarbeidet et eget planprogram for arealdelen.

Henvisninger

[Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023-2027](#)

[Kommuneplanens samfunnsdel, vedtatt 04.11.2020](#)

[Kommuneplanens arealdel, vedtatt 15.03.2023](#)

[Kommuneplanprosessen – Evaluering og anbefaling.](#)

[Helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse 2024 for Lørenskog kommune](#)

[Lørenskogfakta – befolknings- og boligstatistikk](#)

Folkehelseoversikt 2024-2027 (Se egen sak til kommunestyrets møte 15.05.2024)

[Perspektivmelding 2023](#)

[Regional analyse 2023 – Befolknings- og næringsutvikling](#)

[Status for klimagassutslipp og innspill til tiltak for Lørenskog kommune](#)

[Samarbeid om velfungerende plansystem](#)

Kreditering av bilder og illustrasjoner

Bilder og illustrasjoner tilhører Lørenskog kommune og krediteres:

Farid Dino Omer, Jonas Ruud, Maria Therese Thorshaug Granli, Marius Angvik, Samin Salehi, Åsmund Holien Mo.

**Lørenskog
kommune**

Lørenskog kommune

Hasselveien 6, Postboks 304, 1471 Lørenskog

Telefon: 67 93 40 00

postmottak@lorenskog.kommune.no

www.lorenskog.kommune.no